

INHOUD

Voorwoord	5
Samenvatting	7
1. Inleiding	13
1.1. Wat is een bedrijfsorganisatie en welke organisatietheorieën zijn er?	13
1.2. Wat is gedrag in bedrijfsorganisaties?	13
1.3. Wat is veiligheidsgedrag in organisaties?	14
1.4. Waarom veiligheidsgedrag?	18
1.5. Veiligheidsgedrag in Veiligheidschecklist Aannemers VCA	19
1.6. Psychologische theorieën	22
1.6.1. Heinrich	22
1.6.2. Maslow	23
1.6.3. Burkhardt	24
1.6.4. Skinner	26
1.6.5. Festinger	29
1.6.6. Rasmussen – Reason	30
1.6.7. De Hawthorne experimenten	32
1.6.8. Motivatietheorie van Herzberg	33
1.6.9. Theorie X en Y van McGregor	33
1.6.10. De ABC-analyse	34
2. Keuzes bij de invoering van een gedrag observatie programma	37
2.1. Keuze over welk (on)veilig gedrag of de identificatie van veiligheidskritisch gedrag	37
2.2. Keuzes over de te bereiken gedragsdoelstellingen	39
2.3. Keuze over de uitvoering van observaties en de opleiding van de observatoren	40
2.4. Keuzes bij de uitvoering van observaties en de meting	41

2.5.	Keuzes bij het geven van feedback of terugkoppeling	43
2.6.	Keuze i.v.m. beloningen bij het halen van de gedragsdoelstellingen.....	43
3.	Implementatie, observatie en feedback bij een Veiligheidsgedrag Observatie Programma	45
3.1.	Implementatie van een Veiligheidsgedrag Observatie Programma	45
3.1.1.	Plan-fase	46
3.1.2.	Do-fase.....	48
3.1.3.	Check-fase	49
3.1.4.	Act-fase.....	50
3.2.	Observeren.....	51
3.3.	Fouten bij observatie.....	56
3.4.	Feedback.....	60
4.	Randvoorwaarden en beperkingen van Veiligheidsgedrag Observatie Programma's.....	67
4.1.	Randvoorwaarden voor het Veiligheidsgedrag Observatie Programma.....	67
4.1.1.	Training en opleidingen – taken van alle betrokkenen....	67
4.1.2.	Andere voorwaarden	68
4.2.	Beperkingen van een Veiligheidsgedrag Observatie Programma..	68
4.3.	Faal- en succesfactoren	70
5.	De achterliggende uitgangspunten van een gedrag observatie programma	73
5.1.	Managementtheorieën en Veiligheidsgedrag Observatie	73
5.1.1.	Wetenschappelijk management en Taylorisme	73
5.1.2.	De systeembenadering	76
5.1.3.	De contingentietheorie	76
5.1.4.	De besluitvormingsorganisatietheorie	78
5.2.	Achterliggende uitgangspunten van een veiligheidsgedrag observatie programma	79

5.2.1. De relatie tussen veiligheidscultuur en veiligheidsge- dragsinterventies.....	79
5.2.2. Management by objectives.....	82
5.2.3. De kwaliteitsbenadering	87
5.2.3.1. De nadruk op leidinggeven	88
5.2.3.2. Meten is weten	89
5.2.3.3. Continue verbetering	90
5.2.3.4. De procesbenadering.....	90
6. Sectorspecifieke aanpak	95
Conclusies	97
Bijlagen	99
Literatuurlijst.....	105